

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Quid propriè sit fruitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

De Fruitione.

ARTICVLVS I.

Verum frui sit potentia appetitiua?

Conclusio est affirmans. Vide D. Thomam.

D V B I V M I.

Quid propriè sit fruitio.

Scotus in 1. d. 1. quæst. 3. putat, Fruitionem nihil esse aliud quam amorem, quo res diligitur propter seipsam; & frui Deo, nihil esse aliud, quam Deum amare.

Dominicus Soto in 4. d. 49. qu. 1. a. 4. putat, fruitionem esse ipsam rei adaptionem per actum vitalem; qui generet delectationem in appetitu. Frui enim picturam, nihil est aliud quam videre picturam cum voluptate; frui cibis, eos gustare cum voluptate; frui Deo, videre Deum, & inde gaudium percipere.

Ut res explicetur. Suppono hæc tria requiri, vt quis propriè dicatur frui, & eadem sufficere. Nempe amorem rei, coniunctionem rei per actum aliquem vitalem, & delectationem. Qui enim amat, & non habet rem præsentem, non dicitur frui, sed desiderare frui. Fruitio enim est terminus desiderij, vnde Prou. 6. dicunt quidam: *Venite, fruamur concupitis amplexibus.* Rursus, qui amat, & rem præsentem habet, si non delectatur, non fruitur; sicut is qui sumit potionem amaram, quam tamen desiderabat, non dicitur frui. Vnde D. August. l. 10. de Trinit. c. 10. *Fruimur rebus cognitis, in quibus ipsis propter se voluntas delectata requiescit.*

Ut autem intelligatur quid propriè ex his tribus vocetur fruitio:

Dico primò, Amorem non propriè dici fruitionem.

Probatur Primò, Ex cõmuni modo loquendi: frui bonis, non est amare bona, sed ex illis capere voluptatem. Frui concupitis amplexibus, non est amare amplexus, sed habere præsentem, & illis delectari. Secundò Probat, Quia amor non requirit præsentiam rei, nec delectationem ex præsentia; hæc tamen requirit fruitio. Tertiò, Ex D. Augustino, l. 8. de Ciuit. c. 9. *Nemo, inquit, beatus est, qui eo non fruitur, quod amat.* Vbi aperte amorem & fruitionem distinguit. Quare cum idem August. l. 1. de doct. Christ. c. 4. ait, *Frui, est amore inherere,* non vult fruitionem esse amorem, sed illam inhesionem voluntatis, quæ ex amore nascitur. Denique idem patet ex vi nominis. Frui enim, est fructum capere, amare verò nihil est aliud, quam pondere quodam in rem amatam inclinari.

Dico Secundò, Coniunctio boni per actum vitalem non est propriè & formaliter fruitio; rectè tamen dici potest fruitio causaliter.

Prior pars probatur, quia si ex illa cõiunctione nulla sequeretur delectatio, non frueremur; vt si vescaris cibo suauis, vel audias suauem symphoniam, si non delectaris, non frueris. Confirmatur ex D. Augustino l. 8. de Ciuit. c. 9. & l. 83. qq. q. 30. vbi ait, *Frui, esse voluptatem capere.*

Neque etiã
coniunctio
boni per
actum vi-
talem, est
fruitio.

Amor non
est fruitio.

August.

Amor non
est fruitio.

Altera pars, scilicet quòd causaliter rectè dicatur fruitio, Probat; quia coniunctio boni est causa delectationis & gaudij: re enim ipsam qua fruimur, præsentem sinit: imò ipsa quoque est obiectum delectationis. Iuxta hunc modum intellige D. Thomam in resp. ad Primum, cum visionem Dei vocat fruitionem. Est enim causaliter fruitio; quia visio est causa, & etiam quodammodo obiectum fruitionis.

Dico Tertiò, Delectatio vel gaudium consequens rei præsentiam & coniunctionem, propriè & formaliter est fruitio. Quod patet tum ex cõmuni modo loquendi; tunc enim & nunquam aliàs dicimur frui re optata, quando eã præsentem delectamur & gaudemus: tum quia cætera iam exclusa sunt. Hinc sequitur fruitionem propriè ad voluntatem pertinere. Est enim vltimus ipsius motus, omniumque motum terminus.

D V B I V M II.

Verum fruitio sit actus elicitus à voluntate, an solum passio impressa voluntati ab obiecto, ipsa non concurrente?

Scotus in 1. d. 1. q. 3. & in 3. d. 15. putat gaudium & delectationem (quæ nos nomine fruitionis intelligimus) & tristitiam solum esse passiones productas ab obiectis in appetitu. Idem sentit Henricus Quodlib. 11. q. 8. & 9.

Respondeo, Fruitionem esse actum à voluntate effectiue productum. Idem dico de tristitia. Est communior Theologorum sententia in 1. d. 1. & D. Thom. infra, q. 22. a. 3. ad 3. & Caiet. q. 31. a. 4. Ratio est, quia fruitio & tristitia sunt actus vitales, atque adeo vitæ quædam ipsius animæ; actus autem vitales non debent manare à principio effectiue extrinseco; vt supra ostensum est.

Contra obijcitur ex Scoto: Primò, omnis actus voluntatis est velle aut nolle: sed delectatio & gaudium non est velle, neque tristitia: est nolle (Beati enim habent nolitionem de peccatis, non tamen tristitiã): ergo non sunt actus voluntatis.

Respondeo, Concessã maiore, generatim loquendo nego minorem. Tristitia enim est quoddã nolle generatim accepto nomine, quia est quædam vitalis fuga & auersio appetitus à malo præsentem, cum quadam amaritudine & afflictione. Similiter gaudium est quoddam velle (nam D. Aug. l. 14. de Ciuit. c. 6. *Omnem motum voluntatis, docet esse voluntatem, id est, volitionem*) quia est vitalis quædam inhesio in obiecto cum quadam dulcedine.

Nec obstat, quòd in Deo & Beatis sit nolitio peccati, & tamen in illis non sit tristitia; quia tristitia non est quæuis nolitio, sed amara.

Obijcitur Secundò, Si Petrus summè nolit filium mori, & filius moriatur, Petro veniet noua tristitia. Sed non obueniet ei noua aliqua nolitio; quia iam ponitur summè noluisse: ergo solum superueniet ei quædam passio illata ab obiecto præsentem.

Respondeo Negandã minorem generatim loquendo; etiam enim habeat summam nolitionem propriè

Quamuis
sit fruitio
causaliter.

Fruitio
quid.

Scotus.
Henricus.

Fruitio &
tristitia
non sunt
nuda pas-
siones, sed
vitales
motus ab
intrinseco.

Soluuntur
argumenta
Scoti.